

Aan de heer Hoekstra,

Lijsttrekker van het CDA

Cc Agnes Mulder, Pieter Heerma en Henri Bontenbal

10 februari 2021

Onderwerp: aanbieding **10-puntenplan**

Geachte heer Hoekstra,

Wij, de Grootouders voor het Klimaat, hebben met belangstelling kennis genomen van uw speech op 23 januari 2021 in Eindhoven, waarmee u de campagne voor de verkiezingen startte. U sprak daar behartenswaardige woorden. U sprak over het verlangen naar vrijheid en het besef van verbondenheid én het besef dat we er samen voor staan. Ook zei u dat een visie ontbreekt en aan een politiek die richting geeft. U wilt na de verkiezingen een nieuw begin maken, een andere koers inzetten.

Ook hoorden we uit uw mond: 'Parijs is een opdracht, maar bovenal een plicht aan de volgende generaties'. Dit spreekt ons enorm aan. Onze generatie is de eerste generatie die de gevolgen van klimaatverandering ondervindt en tevens de laatste generatie die er iets aan kan doen.

'Parijs is een plicht, maar geen excuus om te stoppen met nadenken,' voegde u daar aan toe. De Grootouders voor het Klimaat hebben nagedacht. Het resultaat daarvan is een **10-puntenplan** dat we u hierbij aanbieden (zie bijlage). De uitvoering van dit plan vergt de attitude die u beschrijft in uw speech: 'moed, kracht en wijsheid. De moed om te veranderen wat beter kan. De kracht om koers te houden, ook als het moeilijk is. En de wijsheid om te doen wat verstandig is voor het land.'

Depolitisering van klimaatbeleid

De meeste politieke partijen zijn het behoorlijk eens over de doelstellingen van het klimaatbeleid. Als het op maatregelen aankomt, zijn de verschillen echter aanzienlijk. Het CDA heeft als middenpartij de sleutel in handen. Dit betekent niet dat het CDA moet kiezen tussen samenwerking op links of op rechts als het om klimaat gaat, maar dat het CDA de partijen moet verbinden. Het gaat erom de kracht van een samenwerkende, coöperatieve samenleving te benutten, waarvoor Pieter Heerma tijdens de Algemene Beschouwingen pleitte. Klimaatbeleid en de bijbehorende maatregelen moeten even vanzelfsprekend worden als de Afsluitdijk of de Deltawerken.

Wij vragen U: spreek U tijdens de verkiezingscampagne uit over het nut van het depolitiseren van de uitvoering van het Klimaatakkoord door het instellen van een Klimaatautoriteit en spreek uw mogelijke coalitiepartners in een nieuwe regering nu al aan om dit samen aan te pakken.

Groener uit de crisis

De Coronacrisis heeft ons laten zien hoe kwetsbaar onze welvarende samenleving is en hoe daardoor grote groepen mensen al snel in de knel kunnen komen. Ouderen, omdat ze extra risico's lopen als ze corona krijgen, werkenden, omdat velen thuis moeten werken of zelfs zonder werk en inkomsten komen te zitten, en jongeren, omdat ze beknot worden in hun vrijheid en in hun ontwikkeling naar volwassenheid. Vaccinatie zal helpen om deze pandemie in 2021 te boven te komen, zodat de economie een herstart kan maken.

Deze herstart biedt grote kansen om de samenleving duurzamer te maken. We moeten nu de stap maken naar het gebruik van duurzame energie en het fossiele tijdperk achter ons laten. Dit is nodig om de CO2 reductiedoelen te halen, die we in Europa hebben afgesproken, namelijk 55% minder uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. Ook biedt de energietransitie veel kansen voor ondernemers en dus ook om nieuw banen te creëren.

Wij vragen U: benadruk de kansen van de energie- en klimaattransitie in de verkiezingscampagne en maak duidelijk dat Nederland met spoed een Coronaherstelplan gaat opstellen, gericht op versterking van de energie- en klimaattransitie.

Het roer moet nu om

U zei in Eindhoven ook: ‘We drammen niet door tot het laatste stukje groen is volgebouwd met windmolens of het laatste bedrijf is vertrokken. We leveren onze bijdrage door slim te investeren in innovatie, onderzoek te doen naar nieuwe technologieën en de natuur te versterken.’

Het spreekt vanzelf dat wij ook voor onderzoek en innovatie zijn. Maar het uitstellen van maatregelen met als argument dat we in de toekomst nog betere oplossingen zullen hebben, is onacceptabel. De uitvoering van het Klimaatakkoord gaat te traag en in Europa loopt Nederland achter. Nederland mag dan voorop lopen als het om ambities gaat, zoals u in het programma M op 9 februari zei, maar Nederland loopt achter als het gaat om het halen van die ambities. U zei bij M ook dat het kabinet Rutte III ‘grote stappen heeft gezet’ om de doelen van Parijs te halen. De Grootouders stellen vast dat de rechter er aan te pas moest komen om het kabinet te bewegen om die stappen te zetten.

In het verkiezingsprogramma van het CDA staat te lezen: ‘*De aarde is niet van ons, maar we hebben wel de taak er goed voor te zorgen*’. Klimaatverandering is de grootste bedreiging van de aarde en de mensheid sedert de aantasting van de ozonlaag. Dankzij internationale maatregelen die de vorige generatie heeft genomen is het gat in de ozonlaag herstellende. Wij moeten nu hetzelfde doen om verdergaande klimaatverandering te voorkomen. Het roer moet nu om!

Wij vragen U: maak in de verkiezingscampagne duidelijk dat naast het inzetten op innovatie het CDA ook een snelle en effectieve uitvoering van het Klimaatakkoord prioriteit zal geven en dat economische prikkels daarbij een belangrijk onderdeel vormen.

Natuur en landbouw

In het CDA verkiezingsprogramma staat dat de Europese doelstelling om 30% van het land- en wateroppervlak als beschermd natuurgebied aan te merken in ons land niet haalbaar is. Dit klinkt niet als doorpakken, maar meer als de handschoen in de ring gooien. En dat is niet nodig. In het verkiezingsprogramma staat ook:

“Wij kiezen voor een gezonde toekomst voor de landbouw, tuinbouw en visserij in ons land. Met hun vakmanschap en innovatie is een versnelling van de verduurzaming haalbaar. In een goede balans met de natuur, het landschap en de omgeving om hen heen. Wat de sector daarvoor nodig heeft, is een duidelijk langetermijnperspectief, de ruimte om te ontwikkelen en een eerlijke prijs voor hun producten”.

Ofwel: Een omschakeling naar een natuurinclusieve en op kringlopen gebaseerde land- en tuinbouw is nodig en ook daarmee kan Nederland geld verdienen en kunnen de boeren een eerlijke prijs voor hun producten krijgen. Dat vraagt wel om een ingrijpende verandering van de rol die agro-industriële belangen en banken spelen in het huidige intensieve en op export gerichte landbouwsysteem. Met deze spirit moet het mogelijk zijn om de natuur te beschermen en de angst voor beperkingen om te zetten in kansen voor boeren.

Wij vragen U: spreek U duidelijk uit voor een transitie naar natuurinclusieve kringlooplandbouw en laat zien dat boeren daarbinnen een goed bestaan kunnen opbouwen.

Met vriendelijke groeten,

namens de grootouders voor het klimaat,

Frans Vollenbroek en Bert Metz